

Előfizetési árak:

Helyben, vagy postán küldve:
 Egy évre 10 frt — kr.
 Félévre 5 frt — kr.
 Negyedévre 2 frt 50 kr.
 Egy óra 1 frt — kr.
 Egyes szám 4 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (nagy-uj-utca, 1702. sz.) bérmentve küldendő.

Előfizethető helyben:

Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében, Szinay Gyula kiadó irodájában (kis-csapó-utca 383. sz.) és a szerkesztőségben.

DEBRECZEN

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr.
 Nagyobb terjedelmű s többszöri hirdetések alku szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj minden külön beiktatásért 30 kr.
 Hirdetést vagy reklámot magában foglaló újdonság sora 50 kr.
 Nyiltéri közlemények minden petit sora 50 kr.

Hirdetések fővételnek Szinay Gyulánál és a szerkesztőségben. Kéziratok vissza nem adatnak.

Az árnyék.

(E) A közigazgatási javaslat előre vetette árnyékát. Ime a tünetek:

Békésmegyében zavargások vannak. A főispánnak meg van a maga teljhatalma. Hatalom a tisztviselők fölött, hatalom a községi előljárók fölött, hatalom a rendőrközegek fölött, a katonai erő fölött. A főispán odavaló ember. Ismeri a viszonyokat. Ismeri az embereket. Azokat is ismeri, akik zavarognak. — Hatalmával akar is élni, tud is élni.

Ugyde Szapáry kormányelnök fölmenti ezt a főispánt és oda küldi a vas megyei alispánt »rendkívüli hatalommal« felruházott kormánybiztosnak és főispánnak. Azonban Vas megyében nem voltak zavargások. Tehát az új főispán nem ismerheti azoknak horderejét. Vas megyében más birtokviszonyok vannak; tehát az új főispán nem ismeri a békésmegyei birtokviszonyokat. Vas megyében sohasem voltak kubikusok, nincs is tudomása a kubikusok életmódjáról, szokásairól, kenyérkeresetük természetéről és mennyiségéről — s mégis Békésbe teszik főispánnak, s a másikat fölmentik.

A másik eset Csongrádmegyében történt és csak ennyiből áll:

A »kinevezette« számvevőnél rendeltetések találtak a vizsgálat során. A főispán azzal tusolja el a dolgot, hogy a visszaélés olyan régi, hogy már nem is lehet végére járni. A Házban ezért interpellál Ugron Gábor. A kormány ki-
 tértőleg válaszol.

A harmadik eset ez:

Csongrádmegyében meghamisították a választási lajstrom. A hamisítás bebizonyították. A vád minden pontját közjegyzői okmány tanúsítja. — Elégtétel nincs.

A negyedik eset:

Az abrudbányai kerületben egy egész várost zárnak el a szavazástól erőszakos uton. Így győz a kormánypárt. Elégtétel nincs.

Az ötödik eset:

A balavásári kerületben a szabadelvű párt egyik jelelte Kabós Ferencz. Bethlen grófot tizenöt éves mult köti a szabadelvű párthoz. Ez alatt mindig főispán volt. Szókimondó, őszinte modorát Tisza Kálmán eltűrte. Szapáry gróf nem tűrte el. Aztán Szapáry többre becsülte a szászok ígért barátságát, mint a Bethlen gróf kipróbált barátságát. Tehát fölmentette a szászok kedvéért.

Most pedig táviratozott a kerületbe, hogy gr. Bethlent meg kell buktatni. A táviratot az alispánhoz intézte. Az alispán nem hitt sem a táviratnak, sem saját szemének.

Távirati kérdést intézett tehát a bel-

ügyérhez, hogy nem hamis utasítással akarják-e őt jégre vinni?

Feleletet kapott, hogy meg kell Bethlen grófot buktatni.

A választás kemény volt.

Gróf Szapáry a saját estélyén felszólította Mikó Árpád orsz. képviselőt, hogy menjen a kerületbe s ott mindent tegyen meg gr. Bethlen ellen. Mikó úgy jelent meg a kerületben, mint »választási kormánybiztos«. Kapacitált, intézkedett, rendelkezett, parancsolt.

A furcsa kormánybiztos hatalmában annyira hittek a választók, hogy a zátori szász-lutheránus esperes — egy szóváltás következtében ezt felelte mint sértett fél: »Ich werde mir bei dem Herrn Regierung — comissär Mikó Genugthuung verschaffen«.

A választó kerület szász és oláh-választói gr. Bethlen ellen vitettek harczba a kormány által. A korteskedés és fenatizálás könnyű volt; hiszen gr. Bethlen az Erake elnöke! És mozgósítva lettek a segesvári, medgyesi, balázsfalvi szász és oláh agitátorok, ügyvédek, papok, tanítók valamennyien.

Igy csinálja gr. Szapáry az »egységes nemzeti állam«-ot!

Országgyűlés.

A képviselőház ülése június 13-án.

A képviselőház szombati ülésének elején Baross Gábor kereskedelmi miniszter beterjesztette a szab. osztrák magyar államvasut magyarországi vonalainak megváltásáról szóló törvényjavaslatot, melyet az egész ház éljenzéssel fogadott. Gajári Ödön több jelentést beterjesztvén, folytatták a közigazgatási törvényjavaslat tárgyalását.

Először Simonffy beszélt a javaslat ellen, utána pedig Polonyi Géza mondott negyedfél óráig tartó hatalmas beszédet, tönkre zuzvan az államcsinálókat érveit. Polonyi Géza nagy szabású beszédét az egész ház figyelemmel hallgatta. E beszéd után Szapáry is szükségesnek látta a felszólalást, védekezni próbálván Polonyinak némely állításai ellen.

Az ülés végén Szapáry felelt Pázmány két interpellációjára (a külügyminisztériumban történt legújabb kinevezések s a vas megyei alispán furcsa fizetési pótléka tárgyában), a válaszokat esakis a kormánypárt vett tudomásul. Utoljára Ugron interpellált a hadügyminiszter legújabb hadfőlszerelési követelesei felől.

Az ülés fél 4 órakor meglehetősen izgatottság közt oszlott szét.

A közigazgatási vita első szónoka: Simonffy János szükségesnek tartja, hogy az ilyen fontos törvényjavaslatot, mielőtt törvényre emelnék, előbb ismertessék meg a közönséggel. Kisebb jelentőségű igazságügyi törvé-

nyeknél mngtették azt, hogy újságokban vagy külön kiadásban ismertették; ennél a nagy reformnál azonban nem tartották szükségesnek. Miután a kormány lázas sietségének okát adni nem tudja, kénytelen a kormány eljárását jogosulatlannak mondani.

A sietségnek más oka nem lehet, mint a kormány hatalmának minden áron való megmegerősítése. A javaslatot általánosságban sem fogadja el, hanem határozati javaslatot terjeszt be, melynek értelmében a kormány utasítja a javaslatnak visszavonására s véleményadás végett a törvényhatóságokhoz való elküldésére.

Polonyi Géza: Az ország várja a közigazgatás reformát. A képviselőnek a tudomány alapján alkotmány érzülettel, tiszta hazafiaságtól áthatva kell e kérdéshez fognia, mikor arról van szó, hogy egy sok százados épület lerontassék és abból új hajlék építtessék az alkotmányosságnak.

Csak az államot ismeri el, a melyben a társadalom a kormányval együtt egy célra szolgál; nem ismeri el a társadalomnak osztályokra való sorolását s ezek mindegyikének külön jogok vindikálását.

A társadalomban tényleg létező osztályok előtt nem hunyhat szemet; de azt helytelennek tartja, hogy a jogegyenlőséget osztályok szerint felbontsák. A nemzet számára követeli, hogy az önkormányzatban és a bírói hatalomban része legyen az esküdtszék által. (Helyeslés a szélső balon.) A nemzetnek mint ilyennek, joga van magát kormányozni; azért nem akarja ő tűrni, hogy az állami hatalom gyámkodjék a községi élet fölött. (Tetszés a szélső balon.)

A magyar állam szimboluma a magyar sz. korona; ennek a szent koronának tagja volt minden állampolgár, az alkotmány legsarkalatosabb pontja: membrum sacrae regni coronae. Ez az alkotmányos alapelv volt oka annak, hogy önkormányzat alakult Magyarországon. Csak az újabb kor reneget állambőlceseinek jutott az a feladat, hogy a nemzetet külön válaszszák a társadalomtól és a kormánynak adják azokat a jogokat, melyeket a nemzet hosszú századokon át véráldozattal szerzett. (Ugy van! balról)

Egyetlen egyszer történt hosszú időn át, hogy a megye opponált a kormánynak; ez 1888-ban volt, mikor Pest megye megtagadta az előfogatoknak kiállítását; de itt is elég volt egy kis belügyminiszteri dorgatorium, hogy ne csak 13 próbás mamelukká legyen az alispán, (Földváry Mihály) de még Herberteket is nevelhessen. (Derűlttség.)

Magyarországon nem a fejedelem adot jogokat a népnek, hanem a nép adott jogokat a fejedelmeknek. Kormány mindig volt, de önkormányzat mellett. Ha 1848 előtt a rendi alkotmányval össze lehetett egyeztetni az önkormányzatot, mikor a kormány csak a feje-

delemnek volt felelős: milyen hipokrizis kell ahhoz, hogy a kormány azt mondja: a népképviselet mellett az önkormányzat nem tartható fenn? (Ugy van! balról.) A mai önkormányzat mellett a megyei bizottságok fele nem is esik választás alá.

Az igazságszolgáltatás államosításával is szomorú tapasztaltnak volt. Az igazságügyi költségvetés 1868-ban 2.800.000 volt, ma 13 millió, pedig még mindig toldozásra, foldozásra, betetőzésre szorul. Pedig egész sereg igazságügyi dolgot átruháztak a közigazgatás területére; erről tanuskodik a gyámsági és gondnok-sági, a vízjogi, halászati törvény stb.

A hivatalnoki fizetes szaporítása mit eredményez? A kinevezést váró tisztviselői proletráriatus csatlakozik a már kinevezettek proletráriusához és együtt fosztják a népet, mely nyomorban teng s végre igazságot nem találván, mindent törni-zuzni fog. (Ugy van! balról.) Csak a börze az, ahol megtartották a választott bíróságot. (Csatár: Az hatalom!) Ő nem követel többet, mint azt, adjanak annyi hatalmat a nemzetnek, amit megadnak a börzianereknek. (Helyesles balról.)

Nálunk a közszolgálatot alacsony hatalmi érdeké tették. A választások tanuskodnak erről. A tisztviselők fizetését nem lehetett föl-emelni, de jutalmazni kellett őket, ha kevesebb lett a munka, lazább az ellenőrzés, annak következménye a sikkasztás. Az a rendszer, melyet önk a (jobboldalra mutat) megalkottak és szerveztek, az nemcsak paródiaja, de prostitúciója a közigazgatásnak.

A tisztviselők elbocsátása most is, bár leplezve, de a miniszter kezében van. A miniszter most nem csak a kinevezés, de az elbocsátás jogát is kezében akarja tartani, mert nincs fegyelmi törvény. Ne csodálkozzunk aztán, ha az a tisztviselő eddig is szolgáljává akart lenni a hatalomnak, de nem a közönségnek. A tisztviselőt is akkor nevezi ki végleg öt év múlva, ha már szolgálatokat tett neki. (Ugy van! a baloldalon.)

Mi jögon követelik őket a kormánypárton, akik eddig a közigazgatást csak korrumpálták, mi jögon követelik, hogy a nemzet bizalommal viseltesék irántunk jövőre nézve? (Zajos helyeslés a szélső balon.)

Megtámadja a kormányt cenzentratizáló törekvése miatt. Ugyanaz a kormány, mely a bíróságokat decenzentratizálja, most a közigazgatást cenzentratizálni akarja. A hol erős a cenzentratizáció, ott elmarad a vidék és nem teljesítheti föladatát. A főváros még ma sem magyar, főleg szellemileg, tehát annál károsabb a vidék fejlődését korlátozni s mindent ide felszívni.

Helyteleníti azt, hogy a főispán kerülő uton a közigazgatási bizottság mellőzésével megszüntetheti a kinevezett alispán határozatát. A főispáni határozat egyenesen a minisztertől függ. (Ugy van! balról.) Minden intézkedési jogot a lajtorján keresztül a miniszter tart fön magának. Ebben rejlik az institúciónak veszedelmessége.

Állami közigazgatásról csak akkor lehetne szó, ha államról beszélhetnénk. De független államunk, magyar nemzeti uralkodó házunk nincs. A multban nem az országgyűlés volt az alkotmány biztosítóka, mert gyakran huzamos ideig sem hívták egybe, hanem a megyék.

Beszélnék arról, hogy a nepotizmus megszüntetésére kell az állami adminisztráció. Hát a miniszternek nincs rokonsága, sógor-sága? (Hát a pártnak! — a baloldalon.) A kinevezett tisztviselő nem lesz pajtása, de ba-

rátja sem a népnek. (Ugy van! balról.) A külömbőség az, hogy most a mágnás kaszinóban lesz a választás. (Ugy van! balról.)

Ha nem a nemzetiségeknek kedvezne a javaslat, akkor megmozdulnának ellene. De ellenkezőleg. Szívesen fogadják. És a kormánypárt még azt mondja, hogy szükség van a javaslatra a magyar nemzet megerősítése végett. Nem állította mindig a kormánypárt, hogy Tisza kormányzása alatt mennyire haladt a magyarosítás; nem volt akkor önkormányzat? És 1848-ban Doda, Hurban és Axentia nem a cenzentratizáció támogatásával szálltak sikra a magyarok ellen?

A vármegye mindig magyar volt és nemzeti. (Ugy van! a szélső balon.) Határozati javaslatot ad be, hogy a miniszternek a nemzeti kérdésre vonatkozó adatai is alaptalanoknak igazoltassanak.

Szapáry Gyula gr. azt kívánja, hogy elhiggyük neki a garancziákra vonatkozó ígérését, a ki ígérlet szegésnek köszönheti miniszteri székét, a ki szembeállította a nemzetet a parlamenttel? (Zajos helyeslés balról.)

A miniszter a sok ígérlet között nem akarja megígérni a kuriának a választási viszálesekben való bíraskodásról szóló javaslatot, sem nem ígéri a fegyelmi törvényt, a független fegyelmi bíróságot, de ígéri a nyugdíjtörvény reformját, melyre a kormánynak szüksége lesz a jövőre, ha másnál nem, a tömeges nyugdíjazásoknál és végkielégítéseknél. A községi törvény, sem a gyámsági és gondnoksági törvény nem garancia Egyetlen garancia a közigazgatási bíróság. De ez bíróság lesz.

Körössy: Az lesz!

Polónyi: Benn van a sok közt, melyek az igazságügyminiszter felügyelete alatt állanak?

Körössy: Benne! (Nagy nevetés a függetlenségi párton.)

Polónyi: Az igazságügyi bizottság elnöke nem tudja, hogy mi van a törvényben. (Nevetés.)

Körössy: Még nem alakult meg. (Nagy nevetés. Szapáry gr. int Körössynek, hogy ne beszéljen. Derűtség.)

Polónyi: A rekonstruált kabinetben vannak integer, rekonstruált miniszterek. A dekonstruált Fehérvári báró, (Derűtség). Az integerek közé tartozik Szapáry Gyula, bevett egyet a miniszteriumba, aki rekonstruált, aki az államosítás hive, az igazságügyminiszter, aki azonban az államosítást úgy akarta, hogy a garanciaiális törvények megelőzzék az alap-törvényjavaslatot

Ezek voltak a pozsonyi beszédek nagyhangu szavai. A miniszterelnök beadja a javaslatot garancziák nélkül, s mit csinál az igazságügyminiszter? (Halljuk! balról.) Eddig úgy áll a publikum előtt, hogy a miniszterelnök és az igazságügyminiszter közt e kérdésben ellentét van. Az igazságügyminiszternek nyilatkoznia kell, e helyett azonban a pártélettől távol settenkedik és konspirál Tisza Kálmán-nál, hogy a fuzió létre ne jöhessen, Tisza Kálmán, a ki két hete ül a vádlottak padján, mert az ő korrumpált közigazgatásáról tartott előadást az államtitkár ur, (Nagy derűtség) távol van és Szilágyi is.

Csatár: Egy vármegye gyermekei (Derűtség.)

Polónyi: Azok, akik a kormánypártból kiléptek, elítélik a perfidiát, melyet választói előtt elkövetett. (Nagy zaj jobbról.)

Elnök rendreutasítja Polónyit. (Felkiáltások balról: Igaza van! Éljen Polónyi! Zaj.)

Polónyi: Kardinalis alkotmánykérdésekben meg kell kérdezni a választókat, úgy mint a monarchia formáját sem változtathatnák meg csak többséggel. Mit szólnának, ha a többség a republikát kiáltaná ki? Egyedül a

mérsékelt ellenzék mehetett be joggal az államosításba, mert az ő programja volt; de a kormánypárt Tiszával a municzializmust támogatta. A mérsékelt ellenzék most is azt mondja, hogy a kormány plágiumot követett el, magyarán: lopott (nagy derűtség.) meglopva eszméjét. De azért támogatja a javaslatot. Ugy tett, mintha valaki, a kinek a szomszédja ellopja az óráját, mindennap átmenne megnézni, hány óra van? (Nagy derűtség.)

Követeli a választási rendszert, de tiszta, erőszaktól ment népképviseleti alapon. Követeli, hogy a bíraskodásban a nemzet részt vehessen. A közigazgatásban minden kvalifikációval bíró egyén részt vehessen, de választási rendszer mellett, az enyém és tied kérdésében külön és független bíróság ítéljen, követel szigorú, de független bíróság által alkalmazott fegyelmi törvényt.

Ha őket fenyegetnek, hogy feloszlatják az országgyűlést (Felkiáltások balról: Tessék!) tegyék meg, hiszen ez forró vágyuk. (Ugy van! balról.) — Kérdezzék meg a választókat, hogy aztán azt mondhassák, joguk van ezt a javaslatot beterjeszteni. De a függetlenségi párt nem engedi meg, hogy a nemzet megkérdezése nélkül eltörölthessék az önkormányzatot. (Élénk és hosszas éljenzés a szélsőbalon.)

Szapáry Gyula gróf védekezik Polónyi vádjai ellen, hogy szöszegés útján jutott a miniszterelnöki székbe.

Ezután Szapáry Gyula gróf miniszterelnök Pázmándy Dénes interpellációjára adott választ Magyarországnak a külügyminiszteriumban való képviseltetése tárgyában. A miniszterelnök megjegyezte, hogy egy magyar főúr kinevezetett a külügyminiszteriumba s csak azért nevezetett ki osztályfőnöknek, mert előbb alkalmat kellett szolgáltatni neki, hogy a külügyminiszterium összes teendőivel megismerkedjék. A harmadik osztályfőnöki állás nem rendszeresített. A külügyminiszter érintkezése a magyar miniszterelnökkel közvetlen s így külön közvetítőre nincs szükség. A miniszterelnök aztán a vasmegei alispán személyi pótlékáról adott felvilágosítást, Pázmándy interpellációjára kijelentette a hadügyminiszter és a fiumei kormányzó megkérdezése után, hogy a fiumei kikötőben egy hadihajó állandó horgonyzása tengerészeti és pénzügyi szempontokból nem eszközölhető.

Az ülés végén Ugron Gábor interpellálta a miniszterelnököt a közös hadügyminiszterium növekedő költségei miatt.

— A vármegyék hivatalos köz-

lőnye. A közigazgatási törvényjavaslat 25-ik szakasza arról intézkedik, hogy minden megyében hivatalos »Vármegyei Hivatalos Közlöny« szerveztessek. Ennek az intézkedésnek politikai háttere van, mely nem egyéb, minthogy a vidéki ellenzéki sajtó bizonyos jövedelmi forrásoktól fosztassék meg, melyből eddig helyiellközrel jelentékenyebb bevételei voltak, s ezzel a lap szellemi részét is lehetett emelni. A törvényjavaslat intézkedése a vidéki ellenzéki sajtó egyenes tönkretétele és ezáltal minden kendőzés daczára nem egyéb, mint hogy a szabad szóra lakatot tegyenek. A közigazgatási bizottság tárgyalásainak megkellett volna nyugtatni a vidéki sajtót, és még most is keresztül vihető az úgy, hogy a vidéki sajtó érdekei követelik. Nagyon sajnálnók, ha ezek a »Vármegyei Hivatalos Közlönyök« a vidéki sajtó fejlődésének útját vágják s ez ellen a fővárosi sajtónak is a leg-erélyesebben kellene tiltakoznia.

— **A reptülő gépek.** Hiram S. Maxim, a geniális yankee, kinek érdemei a villamos világítás és az ismétlő fegyverek tökéletesbítése terén eléggé ismeretesek, nagy dologban tőri most a fejét. Már több év óta foglalkozik

egy repülő gép eszméjével, a melylyel óriási forradalmat remél előidézni nemcsak az újkor hadviselésének, hanem a népek közlekedésének módjaiban is. A gép jelenleg utban van Angol ország felé, a hol komoly próbának lesz alávetve. Alakja hasonlít egy óriási selyemsárkányéhoz, erre lesz ráfűggesztve a híd, gépekkel és hajtóesavarral felszerelve, a melyeknek feladatuk a sárkányt a levegőn való keresztülhatolásra segíteni. Maxim meg van győződve róla, hogy a gép szerkezetével sikerült utánozni a madarak repülési módját. Hiszi, hogy gépe képes lesz óránként 100 angol mértföldet, vagy még többet megtenni a levegőben; béke idején óriási személy- vagy teherrakományt szállítani, háboru idején dinamitot vinni, a melylyel az ellenség lakóhelyeit kényelmesen tönkre lehet tenni. — A legtudományosabb alapon kezdett Maxim eme munkájába. Hideg vérrel, papírral és írónnal a kezében számolt, lépésről-lépésre haladva, semmit találmára fel nem tételezve és figyelembe véve minden láthatatlan akadályt, a mely meghiusíthatná vagy meglassíthatná sikerét. Ő, a ki fegyvereket talált fel, melyek önműködően sütnék el 1000 töltést egy gépezet segítségével, melynek egyedüli hajtóereje a puská »rugása«: 6 ismeri a nehézségeket, a melyek egy találmány sikerének útjában állnak. Ő, a ki Edissonnak utmutatója volt, a ki Westonnal keztefogva haladt a járhatlan uton, mely az elektromos világítás eredményes megvalósításához vezetett, tudja, hogy hogyan lehet feladni sikertelen eszméket és küzdeni új, megmagyarázhatatlan problémák mellett. Jelenlegi newyorki látogatása alkalmával gépét részletesen elmagyarázta és leírását eme szavakkal fejezte be: »Már eddig is 45.000 aranyat költöttem a gépre. Ha jól működik és én hiszem, hogy fog — egy nagy eszmő szalmát vásárolok, reáírom, hogy »dinamit«, aztán lehajtom az angol parlament fedelére és megyek az angol kormányhoz megrendelésért. Nincs eszköz, a mely e gép ellen oltalmazhatna. Egy tonna gliczerint hajt le akárhova és senki meg nem akadályozhatja ebben. — Bemegy az ellenség országába és dinamitot dob a gázgyárakra, vízművekre, hidakra, ezek a tárgyak azok, a melyeket meg kell semmisítenie. A szegény baka helyett, a kinek puskával kezében kell megállnia a csata tűzét, a hatalmas urak, a kik a háborut csinálják, fogják huzni a rövidebbet. Egy orosz tiszt, a kinek elmagyaráztam a dolgot, így vélekedett: »Ez meg fogja változtatni az egész világot egy fél év alatt.«

BELFÖLD.

A miniszterelnök a közigazgatási vitáról. A kormánypárt penteki értekezleten általános érdeklődés mellett nyilatkozott a kormányelnök a közigazgatási reformjavaslat képviselőházi tárgyalásának folyamáról. Semmi kétsége nem volt, ugymond, kezdettől fogva arra nézve, hogy az általános vita e javaslatról három, sőt esetleg négy hétig is eltarthat s így e vitának hosszúsága egyáltalán nem lép meg s nem is tesz legalább eddig semmiféle rendkívüli intézkedést szükségessé. Hogy vajjon a részletes vita során szükség lesz-e arra, avval foglalkozni ma időelötti dolog lenne. Arról biztosíthatja az értekezlet, hogy a kormány teljes tudatában van kötelességének s ha szükséges lenne, nem fogja elmulasztani az alkalmas módokat javaslatba hozását. Az értekezlet élénk helyesléssel fogadta ezen előterjesztést s hozzájárult a kormányelnök ama javaslatához, hogy a Lloyd és Adria-szerződés s a fiunei s triezzi kikötőre vonatkozó törvényjavaslatok stb. kedden, a közigazgatási javaslat első része csütörtökön vetessék az értekezlet által tárgyalás alá.

A jubiláló Starcsevics. Zagrábban a Starcsevics-párt nagy ünnepséggel ülte meg a Starcsevics Antal 30 éves politikai működésének jubileumát. A pártvezért min-

den oldalról orációkban részesítették. Az ország minden részéből üdvözlő táviratokat küldtek neki párhívei. Az egyetemi hallgatók üdvözlő feliratot nyújtottak at neki. — A bécsi akademikusok Zvonimir-egyesülete deputációt küldött, a gráci Hrvatska nevű akadémiai egyesület Harambasics költőt bizta meg Starcsevics üdvözlésével. Délben nagy tarsasébd volt, a melyen számos felköszöntőt mondtak a jubilánsra.

Vegyes hírek. A főváros lakossága a legutóbbi népszámlálás végleges eredménye szerint — 506,384 lélekre megy, tehát felül haladja a fél milliót. — Kunhalmi Rózsa Lajos kir. tanácsos, a pesti magyar kereskedelmi bank és az első budapesti gőzmali társulat elnöke, Budapesten elhunyt. — Református püspök az orosz zsidókért. Pap Gábor ev. ref. püspök Komáromban »Felhívás«-t adott ki »Komárom város emberiesen érző polgáraihoz«, — amelyben felszólítja őket, hogy az orosz üldözött zsidók érdekében adakozzanak. — Kereskedelmi kamarák értekezlete. A temesvári kereskedelmi kamara a hazai összes kamaraköz felhívást intézett, a melyben a kamarai ügyekre vonatkozó nézetek kicserélése végett közös értekezletre hívja meg őket a temesvári kiállítás tartama alatt.

KÜLFÖLD.

Ausztria államadósága 1890. évi december végén a most közzétett hivatalos kimutatás szerint a következő volt: Általános államadóság 2,761,667,306 forintra, a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok adósága pedig 1,058,812,925 forintra rugott. E két összeg után évenként 160,087,337 forint kamatot fizetnek. A garantált földterhementesítési adósság tavaly december végén 56,595,483 forintra, a garantált galicizai inségkölesön és a közös függő adósság (államjegyek) 370,361,103 forintra rugott. A vissza nem fizetendő konszolidált államadóság az 1890-ik évi június végétől december végéig 8949 forinttal emelkedett; ellenben a visszafizetendő konszolidált adósság és nyereségáttelek összesen 3,164,543 forinttal csökkent; olyképen, hogy az általános államadóság 4,172,430 forinttal apadt, ellenben a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok adósága 1,007,887 forinttal nagyobodott. A függő államadóság 50,339,941 forinttal csökkent. A különböző járadékfizetésekre előirányzott tőkeösszegek 223 frittal csökkentek. Az utóbb nevezett összegek a függő adósság és a konszolidált adósság összesen 50,400,164 frittal apadtak. Minthogy azonban másrészt a közös függő adósság (államjegyek) 47,220,909 frittal nagyobodott, úgy végeredményben 3,179,255 forint eszkökesen mutatkozik. A birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok garantált fölterhementesítési kötvényei pedig 11,113,494 forinttal kevesebbedtek.

A hadügyminiszter követelése.

A Reichswehr is megerősíti azt a hirt, hogy a közös hadügyminiszter kaszárnyák építésére a galicizai ideiglenes barakkok helyébe, az ütegeknek a leszállított békeállományból a rendes állomásra való felemelésére, továbbá hordozható tábori sátrakra és tábori kórházakra nagyobb összeg megszavazását fogja kérni. A P. II. szerint azoban az összeg nagyságára vonatkozó hírek merő kombinációk, mert a legutóbbi közös miniszteri konferencián csak elvi határozatokat hoztak, a végleges megállapodást pedig szeptemberre halasztották.

Vegyes hírek. Az új zsidóorszag. A törökporta a nagyhatalmakkal értekezni szándékozik a Palesztinában létesítendő zsidógyarmatok ügyében. Hir szerint a szultán maga nem ellenzi a tervet. — Gruscha bécsi érsek fejére szombaton tette föl király öfelsége a bibornoki főveget. — A vatikáni Póter-filletterek. A Vatikán vesztesége huszonkét millió lírara rug. Ennek a veszteségnek, hir szerint, értéktelenné vált részvénytapirok s váratlan külföldi bukások az okai. Pietro Carini főpénztárost figyelmeztették, hogy a Vatikánban többé ne mutassa magát. — Az orosz haderő. A Nordd. Allg. Ztg. két

figyelemreméltó cikkben foglalkozik az orosz hadsereggel, amely az említett lap szerint hadilábon 1,180,000 fő rendes csapatból, 832,000 tartalékosból, 186,000 kozákból, 33,000 póttartalékosból és határórból, tehát összesen 2,392,000 emberből áll. Ezek közül csak az osztrák határon 120,000 ember áll.

Ujdonságok.

*** Évzáró vizsgálatok.** A debreczeni ev. ref. egyház fiu- és leányiskoláinak 1890—91-ik tanévet berekesztő vizsgáikövetkező helyen és időben fognak megtartatni: A) Leánynevelő-intézet helyiségében: Junius 18-án d. e. egyik teremben I. II. III. IV. osztály. Junius 18-án d. e. másik teremben V. VI. osztály. Jun. 19-én d. e. egyik teremben VII. osztály. Junius 19-én d. e. másik teremben VIII. osztály. B) A Nagytemplomban: Junius 22-én d. e. Nagy-Mester utcai leányiskola I. II. oszt. Tanító: Boros F. Jun. 22-én d. u. Árok-utcai fiiskola III. IV. oszt. Tanító: Dávid Mihály. Jun. 23-án d. e. Nagy-Péterfia utcai leányiskola V. VI. o. Tanító: Sáfár László. Jun. 23-án d. u. Nagy-Péterfia utcai leányiskola I. II. o. Tanítónő: Kálmán Lajosné. Jun. 24-én d. e. Árok utcai leányiskola III. IV. o. Tanító: Lada Sándor. Junius 24-én d. u. Árok utcai fiiskola I. VI. o. Tanító: Szemere Lajos. Jun. 25-én d. e. Árok utcai fiiskola II. V. o. Tanító: Nagy Károly. Jun. 25-én d. u. Árok utcai leányiskola I. II. o. Tanítónő: Tóth Terez. Junius 26-án d. e. Hatvan-belvárosi leányiskola III. IV. o. Tanító: Haló Sándor. Jun. 26-án d. u. Kis Csapó utcai leányiskola III. IV. o. Tanító: H. Nagy Lajos. Jun. 29-én d. e. Főiskolai Gyakorló iskola I. II. III. IV. Tanító: Kállay I. Jun. 29-én d. u. Főiskolai fiiskola IV. o. első szakasza Tanító: Csányk Bénéámin. Junius 30-án d. e. Főiskolai fiiskola III. o. Tanító: Batori Gabor. Jun. 30-án d. u. Főiskolai fiiskola I. o. Tanító: Tóth L. C) A Kistemplomban: Junius 22-én d. e. Széchenyi utcai leányiskola I. II. o. Tanító: Domokos Lajos. Jun. 22-én d. u. Miklós utcai leányiskola III. IV. o. Tanító: Bekési Péter. Jun. 23-án d. e. Hatvan-külvárosi fiiskola IV. V. VI. o. Tanító: Papp Péter. Jun. 23-án d. u. Nagy-Csapó utcai leányiskola V. VI. o. Tanító: Lévy Lajos. Junius 24-én d. e. Hatvan-külvárosi leányiskola I. II. o. Tanító: Kiss András. Junius 24-én d. u. Hatvan-külvárosi fiiskola I. II. o. Tanító: Szabó Péter. Junius 25-én d. e. Hatvan-külvárosi leányiskola III. IV. o. Tanítónő: Kanizsai Endréne. Jun. 25-én d. u. Nagy Csapó utcai leányiskola I. II. o. Tanítónő: Györi Zsuzsanna. Jun. 26-án d. e. Hatvan-külvárosi fiiskola II. III. o. Tanító: Kanizsai E. Jun. 29-én d. e. Főiskolai fiiskola V. VI. o. Tanító: Káposztás Imre. Junius 29-én délután Főiskolai fiiskola IV. o. II-ik szakasza. Tanító: Janossy Z. Jun. 30-án d. e. Főiskolai fiiskola második osztály. Tanító: Tóth István. D) A Czegléd-utcai templomban: Jun. 22-én délelőtt Czegléd-utcai leányiskola III. IV. osztály. Tanító: Szabó József és neje. Jun. 22-én délután Czegléd utcai fiiskola II. III. osztály. Tanító: Sütő József. Jun. 23-án d. e. Csapó-külvárosi fiiskola I. II. o. Tanító: Kiss Lajos. Jun. 23-án d. u. Csapó-külvárosi leányiskola I. oszt. Tanító: Tóth Károly. Jun. 24-én d. e. Csapó-külvárosi leányiskola II. oszt. Tanítónő: Gál Józsefné. Jun. 24-én d. u. Csapó-külvárosi fiiskola III. IV. oszt. Tanító: Nagy Imre. Jun. 25-én d. e. Csapó-külvárosi leányiskola III. IV. oszt. Tanítónő: Kulcsár Erzsébet. Jun. 25-én d. u. Czegléd utcai fiiskola I. II. oszt. Tanító: Szendi Imre. Jun. 26-án d. e. Csapó külvárosi fiiskola II. oszt. Tanító: Demjén Lajos. Jun. 26-án d. u. Varga-utcai leányiskola I. II. Tanító: Dávid Sándor. E) Az ispotályi templomban: Jun. 22-én d. e. Ispotályi fiiskola III. IV. osztály. Tanító: Tóth Lajos. Jun. 22-én d. u. Ispotályi fiiskola I. II. oszt. Tanító: Zong János. Jun. 23-án d. e. Ispotályi leányiskola II. V. VI. oszt. Tanító: Herczeg János. Jun. 23-án d. u. Ispotályi leányiskola I. osztály. Tanítónő: Herczeg Etelka. Jun. 24-én délelőtt Ispotályi fiiskola II. V. oszt. Tanító: Kerékgyártó József. Junius 14-én délelőtt 11—12. óráig, délután 5—6 óráig iparos tanulók vallásvizsgája saját tantermeikben. Junius 21-én délelőtt 10—12

óráig ismétlő-iskolák vizsgálja saját tantermeikben. Jun. 20-án délelőtt 8 órakor az összes növendékek jelenlétében tanévet záró hálaadó istentisztelet tartatik a nagytemplomban. Vizsgák kezdete délelőtt 9-, délután 3 és fél órakor. Mely vizsgákra a szülők s a nevelésügy barátai tisztelettel meghívotnak. Debreczen, 1891. május hó. A debreczeni ev. ref. egyház iskolaszéke.

* **Az István gőzmalom** raktárában még mindig van tűz. A tüztőlóság és a malom-munkások éjjel-nappal dolgoznak az eloltásán. Mindaddig fog még égni a raktár, míg éghető anyagot talál a nagymennyiségű parázs, mely valóságos kráterre változtatta a raktár belsejét. Az első emelet alatt alagutat furtak a tüztőlók s azon keresztül szállítják ki az összeégett anyagokat. Az alsó raktárban még van mintegy 200 ezer mm. buza és liszt, de úgy össze van perzselve, hogy csak keményítő-gyártásra lesz alkalmas — ha ugyan még meg lehet menteni. A rendőrség már szombaton megkezdte a tüzrendőri vizsgálatot, s H a j d u Gy. I. ker. alkapitány jegyzőkönyvet vett fel a tüz esetről. A tüzvizsgálat, mely hivatva lenne a tűz okát kideríteni, még több napig eltarthat. A gőzmalom az első magyarnál volt biztosítva, mely intézet valamennyi Debreczenben levő biztosító társaságnál visz-biztosította. A kár megállapítása céljából megkezdett összeszámolás most folyik. — Mint halljuk, a gőzmalom kára több, mint a mennyire a raktár biztosítva volt, mert az ebben elhelyezett nagymennyiségű liszt nem volt biztosítva, arra számítván az igazgatóság, hogy a nagy liszt forgalom miatt rövid ideig lesz csak raktáron. Gondy fényképész tegnap lefényképezte a raktár romjait a kivonult tüztőlókkal együtt, mely úgy állt fel, mint a tüzvész alkalmával volt.

* **Honvédőrmesterek táncestélye.** A Debreczenben tartott tengersok majális után is mindenesetre általános érdekeltséget fog kelteni az a táncestély, melyet a helyben állomásozó m. kir. honvéd csapatok derék őrmesterei rendeznek a Margit-fördő disztermében. Már több ízben bebizonyult, hogy az általuk rendezett multságok pompásan sikerülnek s az azokon résztvevő közönség még most is élénken emlékezik a fesztelen jó kedvre, mely ott mindenkit eltöltött. Bezzeg megmutatják a Mars fiait, hogy nemcsak a gyakorló téren, de a parketten is kitűnően megállják a sarat. Nem szoktak az ő multságaikon petrezselymet árulni a lányok. Ott nem ismerik ezt a csodabogarát. Julius 4-én tartandó táncestélyök, mint előre látható, pompásan fog sikerülni s nemcsak a katonai osztály lesz nagy számmal képviselve, de a polgárság között is nagy érdeklődést kelt a derék őrmesterek multsága, mely a mellett, hogy a jókedvnek szolgál, még jótékonyásra is törekszik. Melegen ajánljuk e multságot a közönség figyelmébe. A meghívó következőleg hangzik: »A Debreczenben állomásozó m. kir. honvédesapatok őrmesterei által 1891. évi július hó 4-én, a »Margit« furdó disztermében a m. kir. honvéd altisztek özvegyei és árvái segélyalapja javára rendezendő zártkörű táncestélyre czimzattal tisztelettel meghívatik. Prohászka Károly százados, diszelnök. Eszék Gyula főhadnagy, Ebner Lajos hadnagy, tiszteletbeli elnökök. Harmathy Ferencz jegyző. Bakos Sándor elnök. Farkas János pénztárnok. Paulik Virgily, Vattay Albert ellenőrök. Freikind László, Franzl Károly, Horváth Sándor, Juhász Gy., Konecz Elek, Kiss Miklós, Mendelovits Adolf, Rubin Emil, Ruttkay Ferencz, Somossy István, Schindler Ferencz, Szentessy Ferencz, Szilágyi Lajos, Teitelbaum Lajos, Tóth István, Zevegyi András bizottsági tagok. Belépti-jegy személyenkint 1 frt. Családjegy 2 frt. Felülvezetések köszönettel fogadtatnak s hírlapilag nyugtaztatnak. Jegyek előre válthatók: Zádor Lajos, Szentkirályi Tivadar és Beke László urak üzleteiben és este a pénztárnál. Kezdeté 8 órakor.

* **Érdekes Rákóczy-emlék.** A Szolnok mellett levő Rákóczi községben régi idők óta mutogatnak egy ódon házat, melyet 1706. körül állított maga II. Rákóczy Ferencz erdélyi fejedelem építtetett. A történelmi társulat megbízásából Thaly Kálmán elnök, gr. Zichy Nándor igazgatósági és dr. Szendrei János választmányi tagok megvizsgálták ez érdekes épü-

letet, a melyben jelenleg a község bírja osztogatja írott és íratlan törvények szerint az igazságot, s elhatározták, hogy az ódon házat még alaposabb vizsgálat alá veszik. A tudományos expedíció tagjai a főispán vendégei.

* **Új váltóúrlapok.** A hivatalos lap közzétette a pénzügyminiszter rendeletét, melyben elrendeli, hogy egyelőre a debreczeni, kassai, miskolci és pécsi pénzügyigazgatóságok kerületeiben levő kir. adóhivatalok a német-szövegű kincstári bélyegzett váltóúrlapok elárusítását ez évi június végéig szüntessék meg. Ily szövegű váltóúrlapok azonban a nevezett pénzügyigazgatóságok területén a most megjelölt időpont lejártá után is teljes érvénnyel lesznek használhatók. Ennélfogva az említett adóhivatalokhoz utalt bélyegárusok a német-szövegű kincstári bélyeges váltóúrlapokból fennmaradt példányokat ez évi június hó után is akadálytalanul eladhatják, a mennyiben pedig azokat a cselra megtartani nem kívánják, a fennmaradt úrlappéldányokat az illetékes adóhivatalnál ez évi augusztus hó végéig hasonló bélyegértékű magyar szövegű vagy szövegnélküli kincstári bélyegzett váltóúrlapokkal cserélhetik ki. Kapcsolatban a fentebbi intézkedéssel, a debreczeni, kassai, miskolci és pénzügyigazgatóságok kerületeiben levő adóhivataloknál a forgalomban levő magyarszövegű kincstári bélyegzett váltóúrlapokon kívül ez évi július hó 1-től kezdve szövegnélküli kincstári bélyegzett váltóúrlapok is fognak áruba bocsátatni. Ezek az úrlapok és pedig úgy a forintos, mint a krajczáros bélyegértékűek, a papír minőségére és alakjára, az alyomat rajzára és színére, valamint a bélyegrajzokra és szénjegyzetekre nézve teljesen egyenlők a forgalomban levő magyar szövegű váltóúrlapokkal s ezektől csak annyiban különböznek, a mennyiben a váltóra vonatkozó szöveg kihagyásával csak a szövegre és az aláírásokra szánt vonalakkal vannak ellátva.

* **Szemle a Hortobágyon.** Simonffy Imre polgármester ma d. u. 3 órakor ment ki a Hortobágyra, hogy a szokásos évi szemlét megtartsa a város legelőinek, méneseinek és gulyáinak kezelése felett. A polgármester a Hortobágyról az Ohatra megy, hogy ott szintén hasonló szemlét tartson.

* **Érettségi vizsgálat.** Az irásbeli érettségi vizsgára 67-en jelentkeztek a debreczeni ev. ref. főiskolában. A szóbeli érettségi vizsgán vizsgáló bizottsági elnök Tóth Sámuel egyházkerületi főosztály s theol. akad. tanár lesz, a közoktatásügyi kormányt Lánzy Gyula kolozsvári magy. kir. tudományegyetemi tanár képviseli.

* **A Türr-család szomorúsága** Türr tábornok neje most Délamerikában jár, keresve fiát, ki egy egyptomi tüzesvérű nővel oda szökött. E második Frank esetről a következő részleteket jelentik Párisból: Türr István tábornok és neje, szül. Bonaparte Wyse hercegnő, fiukat előző két évvel Egyiptomba küldték. Alig szállt ki a fiatal Türr Kairóban megismerkedett egy fiatal egyptomi asszonnyal, ki egy előkelő egyptomi személyiség leánya. Türrné a paraguayi francia konzul segélyével cselhez folyamodott, azt híresztelte el az újságban, hogy ő Buynos-Ayresben halálos betegen fekszik. Ezt a fiatal Türr is olvasta a lapokban, fölébredt benne a gyermeki szeretet s külön gözöst váltott, hogy Buynos-Ayresbe siessen. Azonban, mikor már közel volt Buynos-Ayreshez, honnan, honnan nem, értesült anyja cseléről. Rögtön visszafordult, a következő táviratot küldve anyjának: »Az ön betegségének híre költött. Ne keressen, mert úgy sem talál meg többé. El vagyok önökre nézve vesztezőrökre.» Az e távirat által mélyen elkeseredett anyja azonban nem tett le minden reményről, hogy fiát megtalálhatja s azóta folyton kutat utána Dél-Amerika országain keresztül, de eddig sikertelenül.

* **Lövészet.** A folyó hó 14-én tartott lövészet alkalmával díjat nyertek: legjobb mélylövészel Kovács Gyula 1 db 2 forintos talpért; legtöbb körlövészel Fürst Ödön 1 db 1 frtos talpért.

* **Kinevezések.** Budaházy Zoltán debreczeni kir. törvényszéki jegyző albiróvá nevezetett ki a debr. kir. járásbíróvához. A megérdemelt előléptetéshez gratulálunk! Nagy Antal debr. járásbíróági díjnyokot a debr. kir. ítélőtáblához irnokká nevezte ki az igazságügyminiszter.

* **Lelkészválasztás.** A vértesi ev. ref. egyház f. hó. 14-én rendes lelkészül megválasztotta Szűcs László időközi lelkész, főiskolánk volt jeles képzettségű növendékét 79 szavazattal Szűcs István udvari segédlelkész 26 szavazata ellenében. Örömmel üdvözöljük szerencsés választásában a derék egyházközséget, mely a megválasztottban jó szónokot, kitűnő munkaeót s hűséges lelképásztort nyert.

* **A pályadíj hatása.** A »Magyar Hírlap« szerkesztősége minden hónapban pályadíjat szokott kitűzni egy eredeti, érdekes újdonságra, mely legelőször a »Magyar Hírlap«-ban lát napvilágot. Ennek természetesen az a következménye, hogy az újdonságot hajlammal bíró tollforgató emberek nyakra-főre küldözgetik be nevezett laphoz az újdonságokat, hogy aztán ezekben mennyi a költemény, azt el lehet képzelni. A multkor is elbeszélte valamelyik pályadíj-aspiráns, hogy Nagy-Károlyban mint vette el feleségül egy fiatal ember a saját dédnagynénjét. E hírt több lap, köztük a »Debreczen« is átvette. Most aztán a »Nagy-Károly és Vidéke« ráolvassa a »Magyar Hírlap«-ra a szentenciát, kimondván, hogy a dédnagynénéről szóló újdonságban egy szó igaz sincsen. Még megtörténhetett volna, hogy a pályadíjat ezen koholt újdonság be-küldőjének ítélte volna oda a »M. H.« szerkesztősége!

* **Dohánytermelők figyelmébe.** A köselyszegi pusztán kincstári dohánytermelők által beületett dohányföldterületeik felmérése a h.-szoboszlói m. kir. pénzügyőri szakasz által folyó évi június hó 23. 24. és 25-ik napjain fog eszközöltetni; felhívotnak ennélfogva a dohánytermelők, hogy a felmérésnél vagy személyesen, vagy megbízottjaik által jelen legyenek, mert elmaradásuk esetén úgy fog tekintetni, mintha a felmérés eszköztől pénzügyőrök eljárásában megnyugodtak volna. — A debreczeni mezőrendőrkapitányság.

* **A központi választmány** ma d. e. tartotta ülését, Zöld Mihály h. tanácsnok elnökele alatt, a városháza nagy tanácstermében.

* **Az adózók érdekében.** A folyó 1891. és 1892-ik évekre, valamint az ezeket megelőző évekről, kik üzletük után nem voltak megadóztatva, a III-ad osztályu kereseti adó javaslat — illetve a jövedelemadó kimutatások folyó évi június 17-ik napjától számítandó 8 napi közzemlére, a városi adókövető hivatalban — azon figyelmeztetéssel tételnek ki, hogy a megszabott, s illetve javaslatba hozott adóösszegek ellen az 1883. évi XLIV. törvényzikk 18. §-a értelmében felszólalással élhetnek. Erre nézve azon adózók nincsenek érdekelve, kiknek III-ad osztályu kereseti adójuk 3 évi időszakra a mult 1890-ik évben megállapítva lettek. Debreczen, 1891. június 13-án. A városi tanács adóügy osztálya.

* **A rák gyógyítása.** Egy svéd tanár állítólag kitalálta a rák gyógyszerét, mely hírt, kivált a Koch-féle tapasztalatok után, mindenestre kissé valószínűtlenül hangzik. Rossander stockholmi tanár tudatja egy közleményben, hogy sikerült neki négy rákbetegét lymphabefecskenedésé által meggyógyítani, kik közül kettőnél az arezon eszközölte a befecskenedést.

* **Villámtól agyonsujtott emberek.** Mult csütörtökön hajnalban megeredt az eső a Niregyháza-hoz tartozó Királytelek nevű pusztá felett. Az említett tanya közelében tengerit kapált Bálvándi János, Lazorcsák György és Gulyás József, kik éjjelre nem mentek a tanyába, hanem künmaradtak a tengeriföldön, hogy a kapálást korán kezdhesék. Hajnalban nagyon kezdett az eső esni, villámlott és dörgött erősen. Bálvándi János és Lazorcsák György felkeltek, hogy olyan helyet keressenek, ahol az eső nem éri őket, de Gulyás József még fekvé maradt. Midőn a két ember felállt, vakító villám tüzkigyója hasítá meg a felleget

melyre földet rázkódtató csattanás következett. A lecsapott villám Bálvándit homlokán találta s testén végig futva a földbe furódott. Bálvándi holtan rogyott le. A közéletben álló Lazoresákok nem érte ugyan a gyilkoló villám, de a nagymérvű rázkódás következtében ő is szörnyet halt. Gulyás József, ki még mindég a földön feküdt, sértetlenül maradt, de annyira megijedt, hogy ágyban fekvő beteg lett. Bálvándi 27 éves, földmives, feleséges ember volt. Lazoresák 20 éves szinte földmivés volt.

*** Tüzoltók táncvigalma.** A püspök-ladányi önkéntes tűzoltó-egylet, egy újonnan építendő órtanya költségeinek fedezésére, a nagy gőzmalom kerti helyiségeiben 1891. június 21-én zártkörű táncvigalmat rendez. A hölgyek kéretnek egyszerű toilletben megjelenni. A rendezőség nevében: a parancsnokság. Kezdeté 5 órakor. Belépti-jegyek: Személy-jegy 1 frt. Család-jegy 2 frt. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak s hírlapilag nyugtáztatnak. Jó étkek és italokról, valamint rossz idő esetén fedett helyiségről gondoskodva van.

*** Eljegyzés.** Bihari József helybeli kereskedő eljegyezte Zvolenszky Vilma kisaszszonyt, Zvolenszky József kedves és szép leányát Nyír-Acsádról. Áldás és boldogság kísérje frigyüket!

*** Vásárra járók figyelmébe.** Az érmihályfalvai nagy vásár folyó hó 24. és 25-én fog megtartatni, miről az érdeklődők ez uton is értesittetnek.

*** A debr. zenede f. hó 21-én vasárnap d. e. 10 órakor az egyleti helyiségben rendez közgyűlést tart, melyre a tagokat meghívja a rendezőség.**

*** A kisült turpisság,** Pikáns oldala is van a cserkeszjői erőszakoskodásoknak. A lapok megírták annak idején, hogy velőtrázó sikoltással látta Gräger berlini borkereskedője, hogyan vitték el férjét bekötött szemmel a rablók. Alig hogy ez a hír megjelent a berlini lapokban: másnap a borkereskedőné, otthon, benyújtotta a válókeresetét a még a görög rablónál fogva levő férje ellen. T. i. az igazi feleség Berlinben maradt s csak a veszedelmes kaland révén tudta meg, hogy férje egy idegen nővel, kit nejenek hazudott, akarta a Kelet gyönyöreit élvezni.

*** Fehér zászló.** A rendőrség tegnap és ma délig nem tartóztatott le senkit.

*** Köszönet-nyilvánítás.** Nt. Dicsőfi József helybeli ev. ref. lelkész ur f. hó 11-én kelteve hozzám intézett átirata mellett 169 frtot o. é. küldött kezemhez. Ez összeg az átiratban névszerint megjelölt helybeli kegyes jótévköztől begyűlvé, a czégléd-utcazi új templomban felállítandó orgona költségeinek fedezésére lévén fordítandó, én azon összeget az egyházi pénztári hivatalba a hason rendeltetésű már begyűlt összeghez csatolász véget beutaltam. Az átiratban jelzett kegyes jótévkök a következők: Danka Ferenczné domb-u. 114. sz. adott 2 frtot, özv. Lúczy Jánosné cz.-u. 72. sz. a. adott 2 frtot, özv. Csóka Jmréné cz.-u. 14. sz. a. adott 5 frtot, özv. Nagy Balintné anna-u. adott 5 frtot, özv. Böszörményi Gáborné anna-u. 50 frtot, Bekényi Péterné pfia-u. adott 5 frtot, Jámbor Ferencz havtan-u. adott 100 frtot, összesen 169 frtot. Addig is, mig ez iránt az egyházi közgyűlésnek jelentést tehetnék, fogadják a nemes szívű adakozók hálás köszönetem nyilvánítását. Megragadom ezuttal az alkalmat, hogy egyházunk híveit tisztelettel figyelmeztessenem, miszerint nt. Dicsőfi József lelkész urnál az új templombeli orgona felállítására még szükséges költségek fedezése céljából a kegyadományok szives köszönet mellett fogadtatnak el; hitessék is el magokkal azok, kiknek módjukban áll az adakozás, hogy ha általában dicséretes a közzétekora való segedelem, de leglélekemelőbb azon áldozatkészség mely által a jótévkö isten szent nevének dicsőítése mellett önmaga és embertársai lelki üdvösségének munkáláában foglalatoskodik. — Debreczen, 1891. június 12. Szűcs István, ref. egyházi főgondnok.

*** Adományok.** Az iparos iskolai ösztöndíj összeg gyarapításához kegyes adományokkal járultak özv. Hegyi Mihályné 6 nagysága 3, Szikszay József ur 5, a szabó- és szűrszabó tarsulat 2, az asztalos tarsulat 5

forinttal. Fogadják a kegyes adományozók az iparos iskolai bizottság és a jutalmazandók nevében hálás köszönetemet. Dóczy Gedeon, ip. isk. igazgató.

*** Lengyel emlék a nemzeti muzeumnak.** Sybalski Feliczian galicziai lakos, volt honvéd s lengyel legionista nagy buzgalommal s utánjárással összegyűjtötte a magyar szabadságharcban résztvevő, majd a világ négy táján elszóródott lengyeleknek még hozzáférhető arczképeit s ezeket diszes albumban adta át a m. n. muzeumnak. Sybalski ur, ki e czélből érkezett a fővárosba, Gurovics Tamás budapesti kereskedő s a lengyel egyesület tagja utján jelentette be Pulszky Ferencnek az ajándékot, ki a régiségtár egyik tisztviselőjét küldte ki, hogy az érdekes gyűjteményért a muzeum előleges köszönetét adja át. Az album, mely Krakóban készült, nagy fólió alakú bőrkötés, magyar és lengyel czimerekkel ékes kapcsokkal s az első lapján Kossak lengyel festő szép vízfestésű csataképe látható, mely a szolnoki ütközet egy jelenetét tünteti föl, osztrák vérteseket üldöző honvédekkel és lengyel legionistákkal. A kép alatt lengyel s magyar nyelven ez ajánlás olvasható: »Negyven éve mult annak, hogy a vitéz lengyel legionisták 1848—49-ben a népek szabadságáért magyar földön harcoltak. Negyven év után összegyűjtém ez emléket és úgy a népem, mint fegyvertársaimnak melegen ajánlom. Éljen a szabadság!!! Sybalsky Feliczian honvéd, volt legionista a 2-ik uhánus ezredben.« Az album 116 arczképet foglal magában, követhető csoportokban: Tábornokok és parancsnokok; hadsegédek és titkárok; hadsegédek és és titkárok; a tüzéség képviselői; a gyalogezred képviselői; az 1-ső, 2-ik és az erdelyi uhánus ezred képviselői, végre a magyar huszárszázaljakban szolgált lengyelek arczképei. Több arczképen életrajzi adatok olvashatók, Fredro gróf pedig, a kiváló lengyel szümmüirő, ki a 2-ik uhánus ezredben hadnagyi rangot viset. Arczképet magyar szövegű háttírral adta át a gyűjtemény számára.

*** Szirmainé Mészáros Jusztina** urhölgy, ki Debreczenben a művirág készítésének művészetét meghonosította s ez által különös kedvenczévé tette magát a debreczeni nő-társaságnak, hazaérkezett körútjából. Több fűrdőben tanította a művirág készitést s a napokban ismét körútra indul, hogy művészetét terjessze. — A művirág készités Debreczenben úgy elterjedt a télen, hogy alig van városunkban oly hölgy, a ki ne tanulta volna e szép művészetet, melyet Szirmayné oly tökéletessé tett, hogy a természetes virágot a leghivebben utánozza. Művészetével mindenütt hódított a hölgyvilágban s az ősszel ismét Debreczenben telepedik meg s ismét megnyitja tanfolyamát, melyet előreláthatólag újból oly sokan fognak látogatni, mint tavaly. Mint halljuk, Szirmayné Debreczenben művirág-kiállitást is fog rendezni, mely bizonyára ismét nagy feltűnést fog kelteni, hiszen e szép iparágot Magyarországon csupán Szirmayné tanítja rendszeresen, s művésze hazafias szempontból is pártolást igényel, mert a művirágokat eddig nagyrészt külföldről szállították be hozánk. A művészno számos debr. tanítványa bizonyára örömmel fog értesülni Szirmayné hazaérkezéséről.

*** Ö. T. Weisz Sándor** ösmert főtéri kereskedő 25 frttal a debr. önkéntes tűzoltó testület alapító tagjai közé lépett.

*** Kiadó.** Cser-utca 2239 számú háznál egy fűszerkereskedés minden órán kiadó.

Humor az amerikai lapokban.

Több ízben közöltünk már szemelvényeket egyes amerikai lapokból, a melyek tanúságot tettek nemcsak az amerikai újságírók leleményességéről, hanem erős érzékükről is a humor iránt. A keserü humornak különös ne-

mére akadunk egy nemrég megjelent gyűjteményben, a mely számos példát közöl arra nézve, hogy a lapok kiadói miként sürgetik előfizetőiket, hogy az előfizetési összeget, a melylyel adósok maradtak, küldjék be.

A sürgetésnek van több neme: Némelyik kiadó az előfizetőnek szívét akarja megindítani. Így p. o. az egyik lap: Hitelünk ki merült. Szedőink követelik megérdelemlet bérőket tőlünk. Nincs se fánk, se burgonyánk, se lisztünk, se husunk, vajunk és czukrunk sincs már, szóval semmink. még türelmünk sincs többé, csak egy tiszta lelkiismeretünk. Törekszünk keresztyénhez illő életre és reméljük, hogy a mennybe jutunk, de nagyon örvendenénk önt is ott találhatni, a mi azonban, sajnos, nem fog megtörténni, ha tartozását, az előfizetéseit nem törleszti. — Más kiadó fenyeget, atkozódik. Im ebből egy-két példa: »Aki lapját meg nem fizeti, abba üssön bele a villám egy puskaporos sivatag közepén.« (Orl. Picayune.) — »Választóvívvel szappanozzék be és egy részeg borbély borotválja meg fűrészszel.« (Fed. News.) — Éhes, kiaszott szedő gyerekek üldözzék napról-napra és éjszakáját a kiadó éhen halt gyermekének kísértete zavarja folyton.« (Patriot.) »Legyen arra kárhóztatva, hogy olyan lapot adjon ki, a melynek olvasói oly komiszak, mint ő maga. (Oltewa Fress Press.)

— Van olyan kiadó, a ki az adósok jóhiszemű naivitására, vagy a humor iránti érzékére számít és így szól hozzájuk: »Be van bizonyítva, hogy azok, kik lapot tartanak és az előfizetési pénzt pontosan megfizetik, soha sem szenvednek álmatlanságban, nem fáj a foguk, burgonyájuk meg nem romlik, buzájukba nem jön üssök, kis gyermekeik éjjel sohasem visitanak és felesége mindig szeretetteljes és szives hozzája. Kedves olvasó, hát te megfizetted a lapod árát?

Az efajta humor egyik érdekes nyilvánulása a következő recept, a melyet egyik kiadó az elhizottaknak ajánl szives figyelmébe, a mely tultesz a Schwenninger és a Kneip-gyógymódon: »Igen kövérember, a kik tulnagy hájuktól megszabadulni akarnak, visszanyerendő előbbi karcuságukat, ezt a czelt bizonyosabban nem érhetik el, mintha alkalmazást keresnek egy újságkiadónál a hátralékos előfizetési összegek beszedésére.«

Elveszett takarékpénztári könyv.

A h-hadházi részvény-takarékpénztári 167. sz. 1849 frt 58 kr értékű betéti könyvet tulajdonosa elveszítvén, a megsemmisítési eljárás megindított. — Ez azon figyelemzettel hozatik köztudomásra, hogy a könyvecskére senki ne fizessen, illetőleg hitelezzen.

300

1—1.

Irodalom és művészet.

— A kikindai királyhymusz.

A legújabbban tamadt számtalan királyhymusz egyik legérdekesebbje kétségkívül az, a melyet Erődy Dániel nagy-kikindai gimnáziumi tanár szerzett. Ő írta a szövegét, a melódiajt pedig az, hogy — »Kossuth Lajos azt izente. « Az új hymuszt elő is adták már a gimnáziumban tartott koronázási emlék-ünnepen.

— Magyar művész orosz fogásában.

A főváros művészi köreiben feltűnést keltő esetről beszélnek. Zichy Géza gróf intendánshoz ugyanis Varsóból távirat érkezett, hogy a m. kir. operaház egyik elsőrangú művész-tagját, a ki a napokban Oroszországba

utazott. Varsóban elfogták, mivel az orosz hatóság szabálytalannak találta utlevelét. Az intendáns — mint a »B« írja — rögtön intézkedett, hogy a jeles művész szabadon bocsáttassék.

TÖRVÉNYSZÉK.

Ausztria megelőző. Míg Magyarországon csak a messzejövő ködön át csillog némi fénye a szóbeliség és közvetlenség perjogi rendezésének, addig Ausztriában komolyan készülnek rá. — Szilágyi Dezső bizonyára csak lojalitásból nem akar e kérdésben sem Ausztria elé vágni, gondolván, hogy nem illik megsérteni az osztrák büszkeséget, mert megtalálnának haragudni érte, s kész volna a baj. Így aztán Szilágyi szépen bevarja az osztrák események fejlődését, s akkor tán neki fog ő is a reformnak. Az osztrák fővárosból érkező tudósítás különben így szól: »Schönborn gr. igazságügyminiszter kijelentette az igazságügyi bizottságban, hogy a polgári perrendtartás reformját tervezi a nyilvános szóbeliség alapján. A reformot azonban csak fokozatosan akarja életbe léptetni, legelőször a járásbírók előtt eljárásról szóló javaslatot akarja beterjeszteni az őszszel, azután következnek csak a többi.«

Esküdtársak föllállítására a kir. táblai székhelyeken. — Az igazságügyminiszteriumban — mint a Sz. H. írja — bevezetett dolog, hogy mindenik királyi ítélet táblai székhely esküdtársakat kap. Az esküdtársak életbe léptetése már az idén, legkésőbb a jövő 1892-ik év január 1-vel kezdődik. Az eredeti miniszteri tervezet szerint sok olyan városban akarnak esküdtársakat szervezni, a melyeknek kir. táblája nincs, csak elsőfolyamodású bírósága; egyelőre azonban, főként nemzetiségi és kulturális tekintetből, ezelszerűbbnek bizonyult csak a táblás városokra szorítkozni az új esküdtársak szervezésével.

CSARNOK.

TEUZILE.

— Elbeszélés. —

Írta: **Horváth Károly.**

(Folytatás.)

Ezek össze vásárolják az 5—6 éves szép leánykakat, legtöbbször kaukázusi törzsekből, felnevelik, tanítják nyelvekre, zenére, táncra és művészetre, ha ez utóbbira tehetséggel bírnak, azután eladják gazdag családoknak, a hol ezen erkölcsös és kitűnően nevelt, testileg és lelkileg legszebben kifejlesztett leánykák igen tekintélyes állást foglalnak el.

Ezen rabszolga-nők a társaság mulattatására vannak hivatva és Törökországban ez ép oly fényűzési tárgy, mint nálunk egy szép festmény.

Nagyon sokszor azután előkelő férfiak nejei lesznek, sőt volt már rá eset, hogy szultánokat adtak a portának.

Emin pasa özvegye szintén birt egy ilyen rabszolga nőképezdével, Dr. Franzen mint háziorvos szerepelt. Már maga ezen körülmény is feltűnő volt, dacára, hogy őt tanítványát ragadta ki a halál torkából.

Hálából a török nő feltétlen bizalmával ajándékozta meg, ki azután rendes vendége lett a háznak, a házi orvos szerepében; bár szalonja csupán a legmagasabb és legelőkelőbb araknak volt nyitva.

A hírek nem esáltak és ez gondolkozóba ejtett. Miért bujkál előlem; miért kerüli a szép, özvegyet, kiről meglehetően győződve, hogy szeretői, kinek házáat kizárólag maga látogatta és Flóra őt többre becsülte és többnek tartotta, mint pusztán barátának.

Ezen dolgok igen komolyan foglalkoztatták eszemet. Bár mindenben még sem adtam igazat a keringő híreknek. Mert hogyan lehet egy rabszolga-nőért rajongani?

Teljes lehetetlenség, hogy egy ilyen leány hajlamait követhetné. A nevelése sem felel már meg a mi szokásainknak.

De kivihetetlen is az egész, mert ha mindjárt meg is szöknek, a hatóság az elszöktetett leány urnóját támogatná. A leányt elvennék tőle és minthogy európai követte el a tettet, még talán halálra is ítélnék.

Tehát bírnia a nő teljes lehetetlenség.

Egy mód volna ugyan — megvásárolni — de európainak Konstantinápolyban rabszolgánót tartani nem szabad, feleségül kellene tehát venni.

Barátomnak nem volt vagyona és hogy Stambulban doktor nem szerezhett egy év alatt ezeket, azt is tudtam. Hogy is gondolhatott ily viszonyok közt arra, hogy a leányt magáénak vallhassa.

Most az egyszer Franzen nem számolt a körülményekkel; azonban meg voltam győződve, hogy bolondot nem fog cselekedni.

Egy napon, midőn a kör termében ülve olvastam hazám újságát, gyöngéd kéznymást éreztem vállamon és amint felpillantottam, a rég eltűnt barátomat láttam magam előtt.

Arcban lesoványodott, tartása nem volt oly ruganyos és arcának komorsága megijesztett. Szemeiben nem villogott a régi ifju tűz és ez halvány arcával ijesztő képet mutatott.

Kérdezni nem mertem, annyira már ismertem, mellőzve tehát minden kíváncsiságot, vártam addig, míg ő maga adja elő kívánságát.

— Nem sétálnánk egyet? — mondá meglehetősen izgatottan.

Én örömmel egyeztem bele, mire utunkat az öreg hid felé vettük. Jó darabig szólanul haladtunk egymás mellett, míg végre a következő szavakkal szakította meg a csendet:

— Ön ismeretes a pénzügyi viszonyokkal itt, nem tudna senkit, a ki hajlandó volna tízenötzert frtot kölcsönözni, csupán csak egy évre?

— Legnagyobb sajnálatomra, nem rendelkezem ily nagy összeg felett.

— Távolról sem gondoltam arra, hogy az ön szíveségét vegyem igénybe. Az összeget egy tőkepénzestől szeretném felvenni a szokásos kamatláb mellett.

— Tehát mégis igaz a hír?

— Milyen hír?

— Hogy ön egy rabszolgánőbe szerelmes?

— Es ha? — mondá az orvos földre szegzett tekintettel.

— Első pillanatra úgy láttam, mintha máshol akarta volna megalapítani családi boldogságát.

— Én csalódtam, — mondá, anélkül, hogy feltekintett volna — elvoltam vakítva azon nő esze, természetessége és bája által. Most azonban olyan szenvedély vett erőt lelkemen, melyről érzem, hogy ez az igazi szerelem; ittassá tett egy gyermeki szív ártatlanságával, finoman nevelt jellemével, egy lény, mint a tavasz ártatlan virága, a megtévesztült ifjuság, felruházva a szellem és test összes bájaival.

— És ép ezen rabszolga nő?

— Igen. De a legfinomabbak egyike, mint a minőket itt az előkelő nők nevelni szoktak.

— Ugy bizonyára Emin pasa özvegyének növendéke.

— Igen azé.

— Tehát komolyan kiakarja váltani?

— A legkomolyabban.

— Nőül is veszi?

— Mindenesetre.

— Meg van ön győződve a leány vonalmáról?

— A fennálló viszonyoknál fogva egyedül még nem beszélhettem vele, de szeméből olvasom a szerelmet. Ha szólok hozzá, lesüti szemét, míg a többiek egész nyugodtan mernek szemem közé nézni. Elpirul, ha lépteimet hallja, szíve erősen dobog, ha üterét fogom,

ha bejövök a házba, elsőnek ő jön felém, ha huzamosabb ideig távol voltam és nem látott, valódi ujongásba tör ki mindig az első találkozásnál. Ennyi az egész, a mit tapasztaltam.

— Szakitott ön Levien asszonnyal?

— Azt nem tehetem — tört ki fájdalomtól lehangelva. — Mi köztünk oly bensős barátság fejlődött, mi több a szeretetnél, de kevesebb az igaz szerelemnél. Levienne rendkívüli asszony, feltűnő szépség, vagyonos, művelt, de valami hiányzik nála; ő soha sem tudott oly annyira varázs-hatalmába ejteni, bájaival mámorba ringatni, mint ezen csendes ifju teremtés. Arcát folyton lelki szemem előtt látom, éjjel-nappal csak róla gondolkozom, szóval teljesen hatalmába kerített. Flóránál haboztam, de itt tehetetlen vagyok.

— Tudom, hogy ön lovagias ember, a miért is felvilágosítással tartozik annak, kinek oly sokat köszönhet.

(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

— **A magyar malomipar ellen.**

A csehek csak nem tudnak elhallgatni az ő örökös panaszukkal, hogy a lisztre főnálló magyar viteldijszabás tönkreteszi az ő malomiparukat. Legutóbb a friedlandi kerület malom-szövetkezete intézett kérvényt a reichsráthoz, hogy hasson oda, hogy a Csehország északi részében levő malomipar pusztulásának fő oka: a lisztre nézve a magyar kormány által letesített és Ausztriában is hatályos kivételes tarifák megszüntetessenek. Kérik továbbá, hogy lisztet csak magasabb díjtételek mellett lehessen Csehországba exportálni. A kérvényt aláírták Észak-Csehország összes molnárai és azzal fenyegetőznek, hogy ha kérelmüknek nem lesz foganatja, akkor nem fognak adót fizetni. Ugyan kár volna a jámbor cseh molnárokra megharagudni ok nélkül való üres lármájukért. Ők panasz nélkül már élni sem tudnak. Hát csak hadd jajgassanak; úgy sem hallatszik az messzire.

— **Sáfrány, mint baromfi orvosság.** Sok esetben szárnyasaink szomorúak és gubbaszkodók s nem lehet konstatálni a betegségét, vagy pedig nagyfokú bágyadság, tántorgás, szédülés lepi meg őket, e bajok rendszerint a dugulás következtében lépnek fel legelőször. Minden kétséges, vagy nem ismert bajnál és dugulásnál hatalmas orvosszer a sáfrány-olajat, a melyet az ivóvizbe öntve, adagolhatunk. A tyukfeleknél 1 gram sáfrány 2 decziliter forró vízzel leforrázva s ez körülből egy gyenge liternyi ivóvizbe öntve, használandó; míg a rucza, lud-, pulykafélék s hasonlókna 2 gramm sáfrány veendő. A tyukfeleknél ezelszerű, ha a sáfrány-olajat kukorica-darára öntve, ebből szétomló pépet gyurunk s úgy adjuk nekik, mert a sáfránytól sárgára festett vízhez nem szívesen nyulnak.

Budapesti gabonatózsde. Junius 13-án. Buza tavaszra — — pénz, — — áru máj.—jun. 9:87 pénz, 9:85 áru, őszre 9:37 pénz 9:39 áru. — Tengeri (új) 1891. máj.—jun. 6:14 pénz, 6:16 áru. Zab őszre 5:23 pénz, 5:25 áru, őszre 5:81 pénz, 5:83 áru. Káposztarepész aug.—szept. 16:20 pénz, 16:30 áru.

Kőbányai sertésüzlet

A sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Junius 12.

a) Hízott sertés árak: 1. Magyar első rendű: 0 Óreg nehéz (páronként 300—400 klgon felüli súlyban) 41,——42.50. Óreg közép (páronként 300—400 klgon súlyban) — — — 3. Fialat nehéz (páronként 300 klgon felüli súlyban) 44,——45.— 4. Fialat közép (páronként 251—320 klgon súlyban) 45,——46.— 5. Fialat könnyű (páronként 250 klgon terjedő súlyban) 47.—

48. — II. Magyar szedett: 6. Nehéz (páronkint 280 klgron felüli sulyban) 41.—42,50 7. Közép (páronkint 220—280 klgr. sulyban) 44.—45. 8. Könnyű (páronként 220 klgrig terjedő sulyban) 46.—46,50— III. Szerbiai: 9. Nehéz (páronkint 260 klgron felüli sulyban, 46.—46,25 10. Közép (páronkint 220—260 klgr. sulyban) 46.—46,25 11. Könnyű (páronkint 220 klgrig terjedő sulyban) 46,50—47. — Sertés létszám: június 10. napján volt készlet 137,109 darab. A hizott sertés üzletirányzata: változatlan. — Hizalni való sertés — — —, malacz (4—11 hónapos korban) felhajtott 2438 drb.

Szerkesztői üzenet.

B. Elek urnak, helyben. Mindkét versében van valami a mi figyelmet érdemel. Ha egyéb nem, hát a verselés könnyedsége az, mely verseit a közönséges szárnypórbálgatásoknál értékesebbé teszi. Azonban a ki a nagy közönség elé akar lépni, attól nemcsak verselési könnyedséget, de gondolatokat is várunk. Az ön verseiben vannak ugyan gondolatok, de azok már száz és száz variációban meg vannak énekelve.

Reformerek. Uraságod igen szellemes: »reformer«-nek nevezi magát, holott inkább megérdemelné a Bach-luszar nevet. A mellett, hogy szellemes, még gunyoros is: azt állítja, hogy mi csak azért »lármázunk« a kinevezési rendszer ellen, mert mint »pályatévész« tett existenciáértünk (a kifejezést önt Bismarcktól plagizálta) semmi reményünk nincs arra, hogy valami jó hivatalra nevezzenek ki bennünket. Hát biztosíthatjuk uraságodat a felől, hogy mi a szerkesztői foglalkozást nem örömei cserélnők föl bármi más foglalkozásért, mert mi már annyira megszoktuk a nyomdafesték szagát, hogy a nélkül talán el se tudnánk élni. Azt azonban bevalljuk, hogyha borászati kormánybiztosnak neveznének ki bennünket: ezt az állást kivételesen elfogadjuk!

Felelős szerkesztő: **Kósa Barna.**
Kiadók: **Szinay Gyula** főszerkesztő,
Dr. Bakonyi Samu főmunkatárs.

Eladó ház.

Nagy-uj-utca közepén, a »Bika« vendéglő sorján az 1608 számú ház kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Értekezhetni az ott bentlakó tulajdonossal.

289

3—2

Szt.-Margitszigeti gyógyfürdő.

A Szt.-Margitszigeti sétakert, tiszta, pormentes levegőjével és elismert jó hatáshoz vezető meleg kénforrás vizével legalkalmasabb gyógyhelynek bizonyult. A korszerű fűtőberendezéseken kívül van 300 szoba, társalgási- és tekejáték-terem, posta, telefon, távirada. Kitűnő eredménytel használtatott a hévíz, mint fürdő vagy belsőleg, mint gyógyital és bellegzésre a következő kóralakok ellen: **csusz. zsabák, idült kútegek, külsértések után fellépett izzadmányok, görvény s bujakór, máj-, gegetűdőrurut, hidegek, idegbántalmak.** Utóbbiak ellen a villamos fürdők alkalmaztatnak meglepő sikerrel. Fürdő- és menedjegy együtt váltva, valamint fürdőberletnél, mérsekelt ár. A gyógyhelyen fűrdővendégek a fürdők- és menedjegyvel előnyben részesülnek. **A lakásoknál május és szeptemberben 30 százalékos engedmény.** Rendelő fürdőorvos: **Dr. Bauer Antal** főnőrezegeti udvari orvos. **Fürdőidényi tartama május 1-től szeptember 30-ig.** Hajóközlekedés félóránként. Menetirány: **jei hétköznap 20 kr., vasárnap és ünneppnap 34 kr.** Naponként katonai és cigányzene. Arszabály kívánatra bérmentve megküldetik.

295 5—1 a szt.-margitszigeti gyógyfürdő felügyelősége Budapestben.

SZABÓ LAJOS FIAI
CZÈGNÈL
DEBRECZEN, RÓZSATÉR.
Nagyválasztékban kaphatók:

napernyők,
női, férfi- és gyermek-
harisnyák
207 32
olcsó, szabott árakban.

A „BUDAPESTI HIRLAP“ előfizetési felhívása.

Főszerkesztő: **Rákosi Jenő.**

Felelős szerkesztő: **Csajthay Ferencz.**

Dolgozótársak: Balogh Pál, Balázs Ignác, Baksay Sándor, Béla Henrik, Berényi László, Barna Izidor, Csajthay Ferencz, Csapodi István dr., Flammarion Kamil, Herczeg Ferencz, E. Illés Károly, Kaas Ivor báró, Oswald Sándor, Ószi Kornél, Proff Sándor báró, Rákosi Jenő, Rákosi Viktor, Solder Hugó, Teleki Sándor gróf, Tóth Béla, Vasskó Elemér.

A kiadóhivatal feje: Zilahi Simon.
A Budapesti Hirlap jun. 15-én tölti be fennállása tizedik évét. Ez évek alatt a magyar közönség legnépszerűbb, legelterjedtebb lapja lett és a mai időségi sajtó kellekeivel a magyar hirlapirodalom elsőrangú tagjává küzdötte föl magát.

A nemzeti irány merész és elszánt kultusza egy a politikában, mint az irodalomban, a művészetekben és a társadalom biztosították neki a hirlapolvasó közönség rokonszenvét és tömegeit.

Alig volt rá eset Magyarországon, mióta az alkotmány helyreállt, de ritkán külföldön is, hogy a hirlap oly vezérlő szerepet játszóék egyes kérdések sorsa megalakításában, minőre a Budapesti Hirlap aránylag nem hosszú fennállása óta ismételve adott példát: nem kell csak a véderő vitára emlékeztetnünk, a melyben két hónapon keresztül azt lehet mondani a Budapesti Hirlap táplálta a vitát, a közérdeklődést, a közszellemet. Ujabbán pedig a közigazgatási javaslat első és döntő bírálata e lap hasábjairól indult ki, hogy az elméket megtermékenyítse.

Ily sikerekhez pedig kettő szükséges: elsőbbsen is az értelmi töké párosulva az írói tehetséggel; másodsor az abszolút függetlenség minden párttól és hatalmasságtól. Ezek nélkül lehetetlen azt az erkölcsi erőt felszabadítani s munkássá tenni a közérdek javára, a minő a tisztességes sajtóban és munkájában rejlik. Ha pedig valaki e helyen, a hol az újság kénytelen magáról beszélni, ezt dicsekvésnek venné, annak megengestelésére készségrrel teszszük a vallomást, hogy távolról sem tartjuk magunkat csalhatatlannak. Tudjuk, hogy minden vigyázat és megfontolás mellett is botlunk mi is. De botlásunk is csak szabad meggyőződésünkből ered, nem egy harmadiknak, akár egyéneknek, akár társaságnak, akár pártnak, akár felekezettnek, akár osztálynak sugalmazásából vagy egyoldalú érdekéből.

Bizvást tehetjük hát olvasóinknak azt az ígéretet, hogy úgy mint eddig, újságírói kötelességeinken és lelkiismeretünkön kívül más urat magunk felett el nem ismerünk.

A politikai vezetést, a vezércikket rovatát Balogh Pál, Kaas Ivor báró és Rákosi Jenő látják el rendszeren. Jogi szakcikkeinket, általában jogi szakkérdések fejtegetését, rovathoz nem kötve Edvi Illés Károly kitűnő tollából veszik e lapok olvasói. Orvosi s természettudományi kérdésekben írónk és tanácsadónk Csapodi István doktor, a jeles fővárosi orvos és szakiró. A többi rovatok megszolanak kipróbált s nagyobb részt már évek óta a Budapesti Hirlap közönségét szolgáló több dolgozó társaink közt.

Irodalmi és tárczarovataink a mellett, hogy a lap keretén kívül levő írók közreműködését is sűrűen igénybe veszik, sőt a közönség köréből is a tehetségeket magához vonni iparkodik, oly erőkre vannak állandóan bízva, mint Teleki Sándor ezredes, Tóth Béla, Rákosi Viktor (Sipulusz), Herczeg Ferencz, Baksay Sándor, Béla Henrik és a főszerkesztő (—ő), végül a világraszóló hirt élvező Flammarion Kamil, a ki szintén állandó szerződéses viszonyban van a Budapesti Hirlap-pal.

A regénycsarnok számára iparkodásunk, hogy a külföldről s a hazai erőktől is a javát szerezhessük meg a Budapesti Hirlap-ban. Csiky Gergely kitűnő regény- és drámairónkat a hirneves francia: Ohnet György váltja fel. Egy olasz regény Salvatore Farina tollából szintén birtokunkban van. Hogy nagy áldozatoktól sem rettenünk vissza e rovat érdekében, megmutattuk azzal, hogy tavaly megszereztük és közöltük Stanley legújabb művét afrikai expedíciójáról. Angol regényeink, a melyekből évenként kettőt-hármat szoktunk közölni, kitűnő kedveltséget élveznek.

A mi e lapok többi tartalmát, u. m. a közzgazdaságok, újdonságokat, az értesüléseket, helyi, vidéki és külföldi tudósításokat illeti: mindez régóta úgy el van látva a Budapesti Hirlap-ban, mint bármely elsőrendű európai lapban. Dolgozótársainkat méltán nevezhetjük kipróbált és lelkes gárdának, a mely becsvégyát helyezi lapja korrekt és kitűnő kiszolgálásába. Minden jelentékenyebb magyar városban van tudósítónk, Bécsben egész kis fiókszerkesztőség szolgál ki bennünket telegráf és telefon útján; az európai nagy városokban saját tudósítóink óvják közönségünk érdekeit és mindenüvé a haza határain belül és kívül, bárhol valami rendkívüli dolog készül vagy ha csak véletlenül megiesik: külön kiküldött tudósítóink ott vannak vagy ott teremnek, mint a magyar olvasóközönség érdekeinek katonái.

A Budapesti Hirlap iránya az elmúlt decennium alatt kiállotta képeségei tűzpróbáját. Ebben a változatlan irányban fogja ezentul is teljesíteni feladatát és kiszolgálni olvasóit.

Julius 1-én fogják megkezdeni Ohnet György „A gyűlölség adója“ című új regényének a közlését, mely a Budapesti Hirlap kizárólagos tulajdona.

Az előfizetés feltételei helyben házhoz hordva, vidéken postával: Egész évre 14 frt, félévre 7 frt, negyedévre 3 forint 50 kr., egy óra 1 frt 20 kr. A fővárosi nyaralókban lapunk kora reggel kézbesítettük, az egész fűrdő évad alatt pedig előfizetőink kívánságára a lapot bárhová utánuk küldjük, még akkor is, ha a nyáron át többször változtatnak tartózkodási helyet. Az előfizetések vidékről legezelszerűben postautalvánnyal eszközölhetők következő czim alatt:

A »Budapesti Hirlap« kiadóhivatalának, IV. kerület, Kalap-utca 16. szám.
298 2—1

Rickl József Zelmos

DEBRECZEN.

Ajánl friss töltésű ásványvizeket u. m. B. kszadi, Bartfai, Czigei, Csizi jod-Emsi Franzens-badi, **Gieshübl**, Gleichenbergi, Halli jod, Ivándai, Karibadi, Kissigeni, Rakóczy, Koritniczai, Krondorfi, Lipiki jod, Margit forrás, Marienbadi, **Mohai Ágnes és Stefánia** forrás, Paradi, Pálmai, Predaúti, Pymouth, aczél, **Screbenai** (Bosnia), **Guber** forrás, **Levico és Roncegnói arsen és vastartalmak**, Rohitschi, Selters, Salvator, Saldschitzai, Szolyvai, Szulini és Budai keserű vizeket.

104 30 Továbbá:

Lenkenze, olajban tört mindenféle festékeket és mindennemű fűszerárukat

a legjutányosabb árákonok.

A kiválóan kedvelt

Ó-Pilsenetzi kiviteli sör

valódi, hamisítatlan minőségben jótállás mellett ajánlja

AZ ORSZÁGOS FŐRAKTÁR:

Örley Géza Budapest
VIII. külső stáció-utca 41.sz.

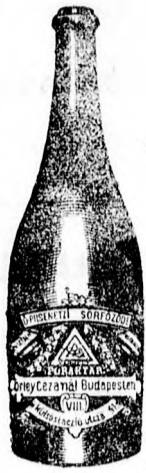
➔ Szállítási pinezék **KÖBÁNYÁN.** ➔

Regále-bériőknek és ismételőrusítóknak árkedvezmény.

Széküldés hordókban valamint 25 és 50 palaczkot tartalmazó ládákban.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

10-3

288

Legujabban szabadalmazott

MOSÓGÉPEK,

kerti lóczák,

KERTI BUTOROK,

jégszekrények,

TIZEDES MÉRLEGFK,

mezőgazdasági eszközök,

a legjobb kaszák

írásbeli jótállással,

vas- és kátránytető-emezek,

valódi „FUCHS“-féle

rokás jegyü szerszámok

minden iparághoz.

Minden vasáruba vágó cikkek

legolcsóbb beszerzési forrása.

Képes árlap, kívánatra, bérmentve küldetik.

TÓTH GYULA

273 100-52

ELOBB

TÓTH LAJOS ÉS TÁRSA

vaskereskedése Debreczen, főpiacz városház és czepléd-utca sarkán.

